

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Umsögn send rafrænt í samráðsgátt stjórnvalda, mál nr. S-200/2025

24. október 2025

Efni: Aðgengi að vefsetrum og smáforritum opinberra aðila

BHM lýsir yfir stuðningi við áform stjórnvalda um að innleiða vefaðgengistilskipunina (ESB) 2016/2102 og með því tryggja öllum, einkum fötluðu fólki, jafnan aðgang að vefsetrum og smáforritum opinberra aðila. Aðgengi að upplýsingum og stafrænum þjónustum hins opinbera er lykilforsenda jafnréttis og virkrar samfélagsþátttöku og endurspeglar jafnframt skuldbindingar Íslands samkvæmt samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks, einkum 9. gr. hans um aðgengi. Vísað er til frumvarps félags- og vinnumarkaðsráðherra um lögfestingu samningsins sem nú bíður afgreiðslu Alþingis (mál nr. 106 á 157. löggjafarþingi 2025–2026).

BHM fagnar því að áform stjórnvalda byggi á fyrri stefnumörkun stjórnvalda frá árinu 2012 um opinbera vefi og leggi fram skýrari ramma um ábyrgð og eftirlit með aðgengismálum í opinberri þjónustu. Það er jafnframt jákvætt að reglurnar verði lagalega bindandi og að lögð sé áhersla á samræmda framkvæmd og mælanleg viðmið.

Þrátt fyrir að tilskipun (ESB) 2016/2102 taki eingöngu til opinberra aðila, bendir BHM á að alþjóðlegar og evrópskar skuldbindingar ríkja á sviði aðgengismála hafi í reynd víðtækara umfang.

Samkvæmt 9. gr. samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks ber ríkjum að tryggja að einkaaðilar sem bjóða almenningi þjónustu eða vörur taki mið af þörfum fatlaðs fólks og tryggi aðgengi þeirra. Þetta hefur í mörgum Evrópuríkjum verið útfært í samspili við aðrar tilskipanir Evrópusambandsins sem ná til einkageirans. Á það einkum við um Evrópsku aðgengislögin (ESB) 2019/882, sem tóku gildi í júní 2025 og kveða á um aðgengiskröfur fyrir fjölmargar vörur og þjónustu sem veitt er af einkaaðilum, svo sem netverslanir, rafræn samskipta- og greiðsluþjónusta, bankakerfi, rafbækur og sjálfsafgreiðslutæki.

Einnig er vísað til tilskipunar um hljóð- og myndmiðlunarbþónustu og Evrópska rafræna fjarskiptaregluverkið, sem leggja einnig skyldur á einkafyrirtæki um að tryggja aðgengi notenda með fötlun.

Í ljósi þess spyr BHM hvort ráðuneytið hafi lagt mat á samspil þessara reglna og möguleika þess að marka fyrirhugaðri löggjöf víðtækara gildissvið þannig að hún geti einnig náð til einkaaðila, að minnsta kosti stærri fyrirtækja og skipulagsheilda sem veita almenningi þjónustu á sviðum þar sem aðgengi að stafrænum upplýsingum og þjónustu er grundvallaratriði. Slík nálgun væri í samræmi við þróun í Evrópu, aukna samfélagslega ábyrgð fyrirtækja og skuldbindingar Íslands samkvæmt samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks.

Virðingarfyllst,

Kolbrún Halldórsdóttir, formaður BHM